

[Finansministeren]

porttunge private forbrug. Samtidig er det – gennem en styrkelse af de eksporterende erhverv og af den beskæftigelsesintensive del af den indenlandske efterspørgsel – sikret, at der fortsat har kunnet konstateres en voksende beskæftigelse på trods af den meget svage vækst i den indenlandske produktion.

Denne linje er blevet ført videre ved dannelsen af SV-regeringen. Ved regeringsforhandlingerne i august måned sidste år blev der på baggrund af et foreløbigt skøn over underskuddet på betalingsbalancen på 9 mia kr. i 1979 fastlagt en økonomisk politik med det formål at sikre en yderligere nedbringelse af betalingsbalanceunderskuddet. Momsforhøjelsen og besparelserne på finanslovsforslaget skulle afdæmpe den indenlandske efterspørgsel, og samtidig ville K-låneordningen og andre former for eksportfremme give danske virksomheder incitament til at øge deres markedsandele.

Der kan dog allerede nu konstateres en række faktorer, som vil vanskeliggøre regeringens mål, en nedbringelse af underskuddet over for udlandet allerede i 1979. Som det fremgår af Økonomisk Oversigt fra det økonomiske sekretariat – der blev offentliggjort i begyndelsen af februar – må det på nuværende tidspunkt forventes, at betalingsbalanceunderskuddet for 1979 vil udgøre omkring 8 mia kr., hvilket svarer til en stigning på knap ½ mia kr. i forhold til 1978. Det bør påpeges, at underskuddet ville være blevet væsentlig større uden de i efteråret gennemførte foranstaltninger. Samtidig er der grund til at forvente, at arbejdsløshedstallene – som følge af bl. a. væksten i beskæftigelsen og indførelsen af efterlønsordningen – direkte vil falde på trods af en forventet tilgang til arbejdsmarkedet på op imod 40.000 personer.

Udsigterne for betalingsbalancen på nuværende tidspunkt tegner sig således noget mere ugunstigt for 1979 end hidtil antaget. Der er tale dels om internationale faktorer, dels om kræfter i den hjemlige økonomi, som kan forklare dette forhold.

Internationalt kan der være grund til at omtale olieprisstigningerne i december, der blev noget større end forventet i august 1978, og ikke mindst de af uroen i Iran forårsagede yderligere prisstigninger, hvilket direkte vil give sig udslag i en forringelse af vare- og tjenestebalancen.

Af indenlandske kræfter kan der først og fremmest være grund til at hæfte sig ved tendenserne til en noget større opdrift i den indre konjunktur gennem 1979 end hidtil forventet. På basis af de budgetter for 1979, som blev vedtaget af kommuner og amtskommuner i september sidste år, må der regnes med en betydelig stigning i de kommunale aktiviteter, således at beskæftigelsesmulighederne forbedres mærkbart på disse områder. Det private forbrug – som allerede ved udgangen af 1978 lå på et lidt højere niveau end tidligere forventet – må efter de i den økonomiske oversigt gjorte forudsætninger antages at ville vokse med op mod 2½ pct. målt i faste priser fra 1978 til 1979, hvilket indebærer en stigning på godt 4 pct. igennem indeværende år. En sådan vækst kan ikke undgå at belaste betalingsbalancen, både direkte gennem import af forbrugsvarer og indirekte gennem import af råvarer og hjælpestoffer samt investeringsgoder til indenlandsk produktion af forbrugsvarer.

Underskuddet på betalingsbalancen må derfor antages at blive større end 6,5 mia kr. i 1979. I det omfang ugunstige påvirkninger af den danske økonomi giver anledning til en pludselig forværring af betalingsbalancesituationen – f. eks. gennem en kraftig forhøjelse af oliepriserne – må vi fra dansk side acceptere, at en sådan udvikling på kort sigt medfører en forringelse af betalingsbalancen. Derefter må vi tilsikre, at underskuddet gennem de nødvendige tilpasninger af den økonomiske politik reduceres igennem de efterfølgende år, idet en afhjælpning af en uligevægt af denne art mest hensigtsmæssigt foregår over en årrække.

Det kan derimod ikke accepteres, at udviklingen i det samlede private og offentlige forbrug forhindrer en fortsat forbedring af betalingsbalancen. Tilsvarende ville det heller ikke være acceptabelt, om udviklingen i konkurrenceevnen ikke virkede i retning af en mere langsigtet og permanent forbedring af betalingsbalancen, idet det fortsat vil være af afgørende betydning for mulighederne for at tilvejebringe høj beskæftigelse, at betalingsbalanceunderskuddet reduceres.

Til finansministeren (14/3 79) af:

Glistrup (FP):